

ROMAIN ROLLAND: PETR A LUCIE

1

Lucie se usmívala něžně, smutně a přece potutelně. Petr zlehka položil dlaň na její ruce, opřené o stůl, a zůstal tak nehybně sedět.

„Jsme ubozí tvorové,“ řekl.

Lucie po chvilce odpověděla: „My? Jak pokojně žijeme! Jiní lidé mají horečku. Válka. Továrny. Všechno to spěchá a štve se. Pracovat, žít, užít.“

„Ano,“ řekl Petr, „chvíle vyměřená životu je krátká.“

„O důvod víc, aby se nechvávalo!“ řekla Lucie. „To je pak člověk u cíle příliš brzy.“

„Ale když ta chvíle sama prchá tak rychle!“ řekl Petr. „..... ji pevně.“

Však já ji ....., dobře ji .....,“ řekla Lucie, ... ho za ruku.

přeložil: Jaroslav Zaorálek

1. Najdi v textu 1 výrazy pro:

utíkat: .....

pospíchat: .....

klidně: .....

2.

Které sloveso se nejlépe hodí na vynechaná místa v textu 1 (ve správném tvaru)?

a) chytit

a) uchopit

b) držet

b) podržet

3. Doplň zbytek slova, aby vzniklo synonymum pro slovo SMUTNĚ.

TRUCH

ŽAL

NE

ZAR

4.

Proč se podle Lucie nemá pospíchat?

a) Nemá to smysl.

b) Spěch věci neurýchlí.

a) Protože život je krátký.

b) Práce kvapná málo platná.

2

K ..... jeho myšlenek se připojovalo ještě to, že láska se v něm zrodila pod ..... smrti. V té chvíli vzrušení, kdy cítili, že jim nad hlavami letí ..... bomb, a kdy jim pohled na toho krvácejícího raněného člověka svíral ....., zrovna v té chvíli se jejich prsty našly; a oba v tom stisku ucítili jak ..... poděšeného těla, tak vroucí ..... neznámého přítele. Ó, toho chvilkového stisku! Jedna z těch dvou rukou, mužova, říká: „Opři se o mne!“ — A druhá, mateřská, tlumí vlastní strach, aby mohla říci: „Miláčku!“

přeložil: Jaroslav Zaorálek

5. Doplň podstatná jména na jejich místa v textu 2 (ve správném tvaru).

posila

hrozba

okouzlení

záchvěv

křídlo

srdce

6.

Najdi v textu 2 dva údaje odkazující k válce.

.....

.....

7. Rozhodni, která tvrzení jsou pravdivá.

a) Petr a Lucie se setkali při bombardování.

PRAVDA – LEŽ

b) Petr řekl Lucii řekl, ať se o něj opře.

PRAVDA – LEŽ

c) Při jejich setkání byl někdo zraněn.

PRAVDA – LEŽ

d) Při svém setkání se chytili za ruku.

PRAVDA – LEŽ

e) Lucie se nebála.

PRAVDA – LEŽ

3

Smutně se jí zeptal:

„Ale proč, proč to děláte?“

Pohlédla na jeho nechápavě zkormoucenou tvář a laskavě, s mateřskou ironií se přitom usmívala: viděla v Petrovi hodného měšťanského synáčka, kterému všechno v životě bylo tak snadné a který nechápe, že člověk musí dělat mnohé ústupky, aby mohl...

Znovu se zeptal:

„Proč? Řekněte proč?“

(Stál před ní úplně zahanben, jako by on sám byl tím mazalem... Ano, hodný hošíček! Hned by ho políbila... tak pěkně, slušně, na čelo.)

Klidně mu odpověděla:

„Proč? No přece proto, abych měla z čeho žít.“

To ho naplnilo úžasem. Na tuto možnost ani ..... nepomyslíl.

přeložil: Jaroslav Zaorálek

8. Přiřaď ke jménu:

PETR

- A) měšťanská rodina, B) naivita, C) život plný ústupků,
D) snadný život, E) nutnost pracovat, F) rodičovský cit

LUCIE

9. Doplň na vynechané místo v textu 3.

ve snu

v životě

nikdy

zatím

10.

Jaký je jednoslovný výraz pro: posměšné užití slov vyjadřující opak toho, co se míní?

- a) alegorie b) alergie c) ironie d) elegie

ERICH MARIA REMARQUE: NA ZÁPADNÍ FRONT� KLID

„Ano, ale uvaž, že my skoro všichni jsme prostí lidé. A většina lidí ve Francii jsou přece taky dělníci, řemeslníci nebo malí úředníci. Proč pak tedy by nás nějaký francouzský zámečník nebo švec chtěl napadat? Ne, to jsou jen vlády. Neviděl jsem jakživ žádného Francouze, dokud jsem nepřišel sem. A většina Francouzů asi právě tak neviděla živého Němce. Ptali se jich zrovna tak málo jako nás.“ „Proč je tedy vůbec válka?“ ptá se Tjaden. Kat krčí rameny. „Jsou asi lidé, kterým válka prospívá.“ „To já tedy k nim nepatřím,“ šklebí se Tjaden. „Ty ne, a tady nikdo.“ „A kdo tedy?“ trvá na svém Tjaden. „Císaři přeci taky neprospívá. Ten má přece všechno, co potřebuje.“ „To nepovídej,“ odporuje Kat, „válku až dodnes ještě neměl. A každé větší císař potřebuje aspoň jednu válku, nebo se nestane slavný. Podívej se jenom do čítanek.“ „Generálové se válkou taky stanou slavní,“ povídá Detering. „Ještě slavnější než císař,“ potvrzuje Kat. „Jistě za tím vězí jiní lidé, kteří chtějí na válce vydělávat,“ mumlá Detering. „Já bych spíš řekl, že je to něco jako horečka,“ řekne Albert. „Žádný to vlastně nechce a najednou je to tady. My jsme válku nechtěli, ostatní tvrdí totéž - a přece se půl světa pere jedna radost.“

přeložil: František Gel

1. Označ následující tvrzení jako domněnku (D), nebo skutečnost (S).

- a) Hovořící postavy jsou ve válce nedobrovolně.
b) Hovořící postavy jsou Němci.
c) Můžeme spolehlivě identifikovat čtyři hovořící postavy.
d) Němci a Francouzi se ve válce setkávají poprvé v životě.

2. Připiš jména postav k jejich tvrzením o příčinách války.

„Každý větší císař potřebuje aspoň jednu válku, nebo se nestane slavným.“

„My jsme tu válku nechtěli, ostatní tvrdí totéž a přece se půlka světa pere jedna radost.“

„Jistě za tím vězí lidé, kteří chtějí na válce vydělávat.“

„Císaři přece taky neprospívá. Ten má přece všechno, co potřebuje.“

3. Která z postav považuje válku za nesmyslnou?

4. Podtrhni, co mají podle úryvku Němci a Francouzi společného.

císaře

povolání a spol. zařazení

zapálení do boje

málo se navzájem znají

V poledne se přihodí to, nač jsem už čekal. Jeden z rekrutů má záchvat. Pozoroval jsem ho už dlouho, jak pohybuje neklidně zuby a svírá i rozvírá pěsti. Ty šťvané oči, které jakoby chtěly vyskočit z důlků, známe až moc dobře. V posledních hodinách se uklidnil jenom zdánlivě. Zhroutil se jako zpráchnivělý strom. Teď se napřímí, plíží se nenápadně štolou, počká okamžik a sune se k východu. Postavím se mu do cesty a ptám se: „Kam jdeš?“ „Jsem hned zas tu, „ odpovídá a hledí proklouznout kolem mne....Není to první případ. Poněvadž je tuze divoký a oči už má v sloupu, není jiné pomoci, musíme ho spráskat, aby dostal rozum. Uděláme to rychle a nemilosrdně a docílíme toho, že sedí prozatím zas klidně. Ostatní při té proceduře zbledli; snad je to odstraší. Tahle bubnová palba je trochu moc na ty ubohé chlapce; dostali se ze shromaždiště rekrutů rovnou do téhleté kaše, při které by mohl zešedivět i starý voják.

přeložil: František Gel

5. Shrň v bodech, co ses dozvěděl z textu.

příčina záchvatu: .....

projevy: .....

řešení: .....

6. Kdo je „rekrut“?

- a) generál
- b) nováček
- c) zkušený voják

7. Zakroužkuj ANO / NE / NEVÍM za tvrzeními.

- a) Vypravěč se těší na rekrutův záchvat.
- b) Rekrut chce spáchat sebevraždu.
- c) Vypravěč má pro záchvat pochopení, i když musí použít násilí.

ANO – NE – NEVÍM

ANO – NE – NEVÍM

ANO – NE – NEVÍM